

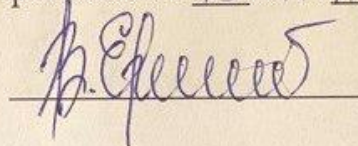
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Кафедра аграрного, земельного та екологічного права
імені академіка В.З. Янчука**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
О.С. Яра
« 18 » 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри аграрного, земельного
та екологічного права ім. акад. В.З. Янчука
Протокол № 13 від «17» 06 2020 р.

 Завідувач кафедри
В.М. Єрмоленко

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Проблеми природоресурсного права»

Спеціальність: 081 – «Право»
Факультет: Юридичний

Розробник: Єрмоленко В.М., завідувач кафедри аграрного, земельного та екологічного права ім. академіка В.З.Янчука, доктор юридичних наук, професор

**Опис навчальної дисципліни
«Проблеми природоресурсного права»**

для повного терміну денної та заочної форм навчання

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	
Освітній ступінь	«Магістр»
Галузь знань	081 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	
Загальна кількість годин	154
Кількість кредитів	5
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) за наявності	-
Форма контролю	іспит
Показники навчальної дисципліни	
Рік підготовки (курс)	1
Семестр	2
Лекційні заняття	15
Практичні семінарські заняття	15
Лабораторні заняття	-
Самостійна робота	124
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Проблеми природоресурсного права» полягає формуванні системи знань з правового регулювання сучасних природоресурсних відносин, систематизації напрямів та способів вирішення проблем, накопичених у законодавстві, у забезпеченні оволодіння студентами сукупністю спеціальних теоретичних знань, а також практичних навичок для подальшої роботи, виховання правової культури майбутніх спеціалістів.

Завданням навчальної дисципліни є вивчення системи чинного поресурсного законодавства, правових проблем, що виникають у ході реалізації суб'єктивних прав на природні ресурси, вивчення підстав і умов виникнення, зміни та припинення природоресурсних правовідносин, ознайомлення зі

специфічними способами захисту права власності на природні ресурси.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати зміст нормативно-правових актів, які формують по ресурсні галузі сучасного законодавства, основні наукові здобутки теорії природоресурсного та узагальнення судової практики; визначення основних категорій і понять;

вміти відрізняти правовідносини, що регулюються природоресурсним правом, від тих, які є предметом регулювання інших галузей права, застосовувати отримані знання до конкретних життєвих ситуацій; юридично грамотно та аргументовано захищати певне правове рішення, викладати його в усній та письмовій формі; виявляти недосконалість окремих норм та проблеми у їх застосуванні, знаходити шляхи їх вирішення; орієнтуватись у напрямках розвитку природоресурсних відносин у сільському господарстві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти **загальними компетентностями:**

Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

Соціальна відповідальність та екологічність мислення

Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел

Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань

Навички використання інформаційних та комунікативних технологій

Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми

Здатність спілкуватися державною мовою

Здатність планувати час та управляти ним

Спеціальні знання, які мають бути сформовані у студентів в результаті вивчення курсу, наведені в таблиці силабусу «Структура курсу»

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Лекція 1. Природоресурсне право в системі права України

Природні ресурси як комплексні об'єкти правового регулювання. Обґрунтування пріоритетності застосування найменування «природоресурсне право» перед іншими лексико-категорійними конструкціями. Проблеми предмету і методів природоресурсного права з позиції його комплексності. Принципи природоресурсного права, їх зв'язок і відмінності з принципами суміжних галузей права, проблеми класифікації принципів. Теоретичні та практичні питання співвідношення природоресурсного, екологічного та інших суміжних галузей права. Концептуальні аспекти обґрунтування необхідності інтеграції поресурсних галузей права в межах природоресурсного та екологічного права. Особливості формування системи природоресурсного права та зв'язок її структурних елементів з інститутами інших галузей права.

Контрольні питання та завдання для самоперевірки:

1. Обґрунтуйте пріоритетність застосування назви «природоресурсне право».
2. Дайте визначення природоресурсного права як галузі права.
3. У чому полягають особливості норм природоресурсного права?

4. Розкрийте сутність комплексності та інтегрованості природоресурсного права.
5. Що є предметом галузі природоресурсного права?
6. Наведіть структуру предмета природоресурсного права. Які концептуальні підходи існують при визначенні предмету природоресурсного права?
7. Виокремте особливості природоресурсних відносин.
8. Чи існують особливості методів природоресурсного права.
9. Наведіть методологічні ускладнення, що виникають при класифікації принципів природоресурсного права.
10. Які спільні сторони і відмінності Ви можете навести при порівняльній характеристиці принципів природоресурсного та суміжних галузей права?
11. Прихильником якого з теоретичних підходів до визначення місця природоресурсного права в системі національного права Ви є? Обґрунтуйте свою позицію.
12. Визначте структуру і особливості структурних елементів системи природоресурсного права.
13. Чи можна надати перевагу певному окремому природному ресурсу та його ролі у формуванні галузі природоресурсного права?

Лекція 2. Джерела природоресурсного права

Дуалістичний характер галузевої належності джерел сучасного природоресурсного права. Питання розширення джерельної бази природоресурсного права. Проблемні питання конституційного підґрунтя природоресурсного права. Природоресурсне законодавство як основоположне джерело сучасного природоресурсного права. Об'єктивні та суб'єктивні передумови створення Природоресурсного кодексу України. Особливості структури природоресурсного законодавства. Локальний рівень джерел природоресурсного права. Звичаї і традиції як джерела природоресурсного права, їх розмежування. Природні права як джерела природоресурсного права. Релігійні норми як чинники формування сучасного природоресурсного права (біблійські заповіді, соціально-екологічна доктрина католицької церкви).

Контрольні питання та завдання для самоперевірки:

1. Дайте визначення джерела та форм природоресурсного права.
2. Наведіть структурні елементи джерел природоресурсного права і їх особливості.
3. Висловіть власне ставлення до моністичного і плюралістичного підходів до визначення складу джерел природоресурсного права.
4. У чому полягають особливості конституційно-правових норм як джерел природоресурсного права?
4. Розкрийте роль законів як джерел природоресурсного права.
5. Яке місце у структурі джерел природоресурсного права посідають декрети Кабінету Міністрів України?
6. Наведіть ієрархічну структуру підзаконних нормативно-правових актів за

юридичною силою?

7. Розкрийте особливості постанов Верховної Ради України як джерел природоресурсного права.

8. У чому полягає роль указів Президента України у регулюванні природоресурсних відносин?

9. Які нормативно-правові акти природоресурсного законодавства видає Кабінет Міністрів України?

10. Які існують відмінності між відомчими нормативно-правовими актами природоресурсного законодавства і актами місцевих органів влади і місцевого самоврядування?

11. Оцініть можливість існування локального рівня правового регулювання природоресурсних відносин.

12. Розкрийте Ваше ставлення до створення і прийняття Природоресурсного кодексу України.

13. Наведіть варіанти можливого співвідношення між Природоресурсним і Екологічним кодексами.

14. Чи існують досі звичаєво-правові норми регулювання природоресурсних відносин? У разі позитивної відповіді підкріпіть її прикладами (бажано власними).

15. У чому полягає різниця між звичаями і традиціями в правовому регулюванні природоресурсних відносин?

16. Висловіть Вашу думку щодо впливу релігійних норм на сучасне природоресурсне законодавство.

Лекція 3. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси

Визначення та атрибутивні ознаки права власності на природні ресурси, їх відмінність від інших видів речових прав власності, встановлюваних іншими галузями права. Проблема розпорошеності норм, що врегульовують відносини власності на природні ресурси, в нормативно-правових актах різної галузевої належності. Обмеження і обтяження права власності на природні ресурси. Види захисту права власності на природні ресурси та їх особливості.

Контрольні питання та завдання для самоперевірки:

1. Чим відрізняється право власності на природні ресурси від права власності на інші речові об'єкти?

2. Наведіть особливості володіння, користування та розпорядження природними ресурсами, виходячи зі специфіки об'єктів природоресурсних правовідносин.

3. За якими ознаками розрізняються форми державної, комунальної та приватної власності на природні ресурси?

4. Наведіть законодавчі підстави існування спільної власності на землю.

5. У чому полягають особливості прав і обов'язків власників об'єктів природних ресурсів?

6. Які способи набуття права власності на природні ресурси Ви можете навести і як вони співвідносяться із цивілістичними способами набуття права власності?

7. Розкрийте особливості підстав і способів припинення права власності на природні ресурси.

8. Наведіть концептуальні підходи до визначення моменту припинення права власності на природні ресурси.

9. Чи можливе застосування власником певного природного ресурсу самозахисту своїх прав, якщо так, то в якій формі?

10. У чому полягає зміст та особливості віндикації при захисті прав власників природних ресурсів?

11. Які, на Вашу думку, існують особливості застосування негаторного позову при захисті прав власників природних ресурсів?

12. Наведіть особливості визнання права власності на земельну ділянку та чинники, що перешкоджають цьому.

13. Чим відрізняються обмеження і обтяження права власності на природні ресурси?

Лекція 4. Право природокористування

Право природокористування як родова категорія, що об'єднує права користування різними видами природних ресурсів. Концептуальні погляди на основні види природокористування та їх співвідношення. Теоретичні та практичні аспекти реалізації прав і обов'язків природокористувачів. Класифікація підстав виникнення, зміни і припинення права природокористування.

Контрольні питання та завдання для самоперевірки:

1. Дайте визначення права природокористування.
2. Чим відрізняється природокористування від інших видів користування речовими об'єктами?
3. Які види права природокористування Ви знаєте?
4. Розкрийте особливості об'єктно-суб'єктного складу права землекористування.
5. Наведіть основні права та обов'язки природокористувачів.
6. У чому полягає зміст загального природокористування?
7. Наведіть проблемні питання надання природних ресурсів у постійне користування юридичним особам?
8. Сформулюйте основні відмінності між правом загального і спеціального природокористування.
8. Розкрийте поняття і особливості орендного природокористування.
9. Наведіть нормативне підґрунтя укладення договорів оренди природних ресурсів.
10. Чи існують відмінності у істотних умовах договору оренди природних ресурсів та інших речових об'єктів?
11. Назвіть підстави зміни, припинення та поновлення договорів оренди природних ресурсів.
12. Чи може орендар надавати орендовані природні ресурси в суборенду, якщо так, то в яких випадках?

13. Наведіть відмінності між правами орендного та концесійного природокористування.
14. Назвіть права невласника на чужі природні ресурси як різновид природокористування.
15. До яких видів природних ресурсів можливе застосування сервітуту?
16. Чим відрізняються емфітевзис і оренда земель сільськогосподарського призначення?
17. Розкрийте Ваше особисте ставлення до принципу добросусідства у регулюванні обтяжень на земельні ділянки.

Лекція 5. Правові засади державного управління сферою природокористування

Поняття управління в галузі використання природних ресурсів. Загальна характеристика сучасних суб'єктів державного управління сферою природокористування. Сучасні особливості формування системи органів державного управління природокористуванням (позитивні й негативні наслідки). Розмежування державного управління, державного контролю і нагляду у сфері природокористування. Нормування та стандартизація у сфері використання та охорони природних ресурсів. Моніторинг природних ресурсів. Державні кадастри природних ресурсів як засоби державного управління природокористуванням. Роль Червоної і Зеленої книг України у організації державного нагляду і контролю у сфері природокористування.

Контрольні питання та завдання для самоперевірки:

1. Дайте визначення управління в галузі використання та охорони природних ресурсів.
2. Які функції державного управління природоресурсними відносинами Ви знаєте?
3. Розкрийте Ваше бачення змісту і співвідношення понять «державне управління» і «державне регулювання» в природоресурсній сфері.
4. Розкрийте особливості складу органів управління в галузі використання та охорони природних ресурсів.
5. Назвіть центральний орган (органи) виконавчої влади, який є відповідальним за реалізацію державної природоресурсної політики.
6. Сформууйте і висловіть власне ставлення до заходів щодо реформування системи центральних державних органів у сфері природоресурсних відносин, запропонованих постановою Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 10 вересня 2014 р. № 442.
7. Чи не вважаєте Ви за потрібне розширити компетенцію органів місцевого самоврядування у сфері управління природоресурсними відносинами?
8. Наведіть критерії розмежування державного управління, державного контролю і нагляду у сфері природокористування.
9. Яка роль відводиться нормуванню та стандартизації у сфері використання та охорони природних ресурсів.
10. Розкрийте Ваше ставлення до моніторингу природних ресурсів.

11. Розкрийте роль Червоної і Зеленої книг України у організації державного нагляду і контролю у сфері природокористування? Чи виконують Червона і Зелена книги України своє призначення? Обґрунтуйте відповідь.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	вс ьо го	У тому числі				всьо го	У тому числі			
		л	пр	са м	інд		л	пр	са м	інд
Модуль 1										
Тема 1. Природоресурсне право в системі права України	6	3	3	–	–	4	2	2	–	–
Тема 2.Джерела природоресурсного права	6	3	3	–	–				–	–
Модуль 2										
Тема 3. Право власності на природні ресурси	6	3	3	–	–	2	1	1	–	–
Тема 4. Право природокористування	6	3	3	–	–	2	1	1	–	–
Тема 5. Правові засади державного управління сферою природокористування	6	3	3	–	–	4	2	2	–	–
Разом	30	15	15	–	–	12	6	6	–	–

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Природоресурсне право в системі права України	3
2.	Джерела природоресурсного права	3
3	Право власності на природні ресурси	3
4.	Право природокористування	3
5.	Правові засади державного управління сферою природокористування	3

5. Теми практичних занять (навчальним планом не передбачено)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми лабораторних занять (навчальним планом не передбачено)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Питання 1.

Найпоширенішою нині є концепція, яка розглядає природоресурсне право як:

- а) підгалузь екологічного права;
- б) інститут екологічного права;
- в) самостійну галузь права;
- г) міждисциплінарне правове утворення.

Питання 2.

Вкажіть, до компетенції яких органів належать вказані повноваження:

А. Місцевих державних адміністрацій Б. Міністерства екології та природних ресурсів	1) видача дозволів на спеціальне водокористування; 2) здійснення державного моніторингу вод; 3) погодження проектів водоохоронних зон; 4) здійснення державної екологічної експертизи.
--	--

Питання 3.

Вкажіть вид використання природних ресурсів, який не потребує одержання ліцензії:

- а) централізоване водопостачання та водовідведення;
- б) ветеринарна практика;
- в) діяльність, пов'язана з промисловим виловом риби у внутрішніх водоймах господарств;
- г) торгівля рідким паливом з біомаси та біогазом
- д) видобуток вугілля.

Питання 4.

Вставте пропущене:

болото – ... зволожена земельна ділянка із застоєм водним ... і специфічним рослинним

Питання 5.

Які нижчеперераховані водні ресурси належать до водних об'єктів місцевого значення:

- а) акваторії морських портів;
- б) водні об'єкти, віднесені до категорії лікувальних;
- в) підземні води, які не можуть бути джерелом централізованого водопостачання.

Питання 6.

Вкажіть, у чийй власності можуть перебувати водні ресурси України:

- а) Українського народу;
- б) фізичних та юридичних осіб;
- в) органів державної влади;
- г) органів місцевого самоврядування.

Питання 7.

Назвіть принцип, покладений у основу державного управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів:

- а) раціональності;
- б) оптимального співвідношення індивідуальних, суспільних та державних інтересів;
- в) басейновий;
- г) ефективності.

Питання 8.

Вставте пропущене:

б'єф – ділянка річки, що розташована вище або нижче ...

Питання 9.

До лісового фонду України належать лісові ділянки площею не менше:

- а) 0,1 га;
- б) 0,5 га;
- в) 1,0 га;
- г) 5 га.

Питання 10.

Встановіть відповідність обов'язків тимчасових лісокористувачів:

А. На умовах довгострокового користування	1. дотримання умов договору; 2. додержання вимог спеціального дозволу; 3. виконувати встановлені обмеження (обтяження); 4. дотримуватися встановленого законодавством режиму використання земель;
Б. На умовах короткострокового користування	5. здійснювати використання лісових ресурсів за встановленими правилами і нормами.

Питання 11.

Розмежуйте повноваження органів державної влади і місцевого самоврядування у сфері лісових відносин:

А. Місцеві органи державної влади	1) беруть участь у розробленні та забезпеченні виконання регіональних (місцевих) програм з охорони, захисту, використання та відтворення лісів; 2) здійснюють контроль за додержанням законодавства у сфері лісових відносин;
Б. Органи місцевого	3) організовують благоустрій лісових ділянок і культурно-

самоврядування	побутове обслуговування відпочиваючих у лісах, що використовуються для цих цілей; 4) встановлюють ліміт використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користувань; 5) встановлюють порядок використання коштів, що виділяються з місцевого бюджету на ведення лісового господарства; 6) встановлюють максимальні норми безоплатного збору дикорослих трав'яних рослин, квітів, ягід, горіхів, грибів тощо.
----------------	--

Питання 12.

Вкажіть на неіснуючу категорію лісів:

- 1) захисні ліси;
- 2) рекреаційно-оздоровчі ліси;
- 3) ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення;
- 4) ліси-розплідники;
- 5) експлуатаційні ліси.

Питання 13.

Розрахункова лісосіка – це:

- 1) межі лісокористування;
- 2) одиниця лісопроектної документації;
- 3) одиниця топографо-геодезичних робіт;
- 4) норма заготівлі деревини.

Питання 14.

Державний лісовий кадастр не включає:

- 1) облік якісного і кількісного стану лісового фонду України;
- 2) поділ лісів на категорії залежно від основних виконуваних ними функцій;
- 3) інформаційний розділ;
- 4) грошову оцінку лісів.

Питання 15.

Який орган здійснює лісову сертифікацію:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) Мінприроди;
- 3) Держлісагентство;
- 4) регіональні органи державної влади.

Питання 16.

Розподіл між відповідними місцевими бюджетами плати за користування надрами здійснює:

- 1) Верховна Рада України;

- 2) Кабінет Міністрів України;
- 3) Президент України.

Питання 17.

Вставте пропущене в реченні ?

Надра – це ..., що розташована під поверхнею суші та дном водоймищ і простягається до глибин, доступних для геологічного вивчення та освоєння.

Питання 18.

Назвіть тварин, які не підпадають під дію законодавства про тваринний світ:

- 1) вовки;
- 2) лісові комахи;
- 3) велика рогата худоба.

Питання 19.

Розмежуйте фауністичні та аграрні закони:

А. Фауністичні закони	1) Про охорону навколишнього природного середовища;
Б. Аграрні закони	2) Про тваринний світ;
	3) Про мисливське господарство та полювання;
	4) Про племінну справу в тваринництві
	5) Про захист тварин від жорстокого поводження.

Питання 20.

Підставою припинення права приватної власності на об'єкти тваринного світу є:

- 1) зміна умов утримання диких тварин, визначених у законодавстві;
- 2) жорстоке поводження з дикими тваринами;
- 3) внесення дикої тварини, що перебуває у приватній власності, до Червоної книги.

Питання 21.

Яке слово пропущене в реченні ?

Рослинний світ – сукупність усіх видів рослин, а також ... та утворених ними угруповань на певній території.

Питання 22.

Розмежуйте флористичні та аграрні закони:

А. Флористичні закони	1) Про карантин рослин;
Б. Аграрні закони	2) Про рослинний світ;
	3) Про захист рослин;
	4) Про охорону прав на сорти рослин.

Питання 23.

Встановіть відповідність об'єктів природних рослинних ресурсів:

А. Загальнодержавного значення	1) рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, судинні рослини, мохоподібні, водорості, лишайники, а також гриби, види яких занесені до Червоної книги України;
Б. Місцевого значення	2) рідкісні і такі, що перебувають під загрозою зникнення, та типові природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; 3) дикорослі та інші несільськогосподарського призначення судинні рослини, мохоподібні, водорості, лишайники.

Питання 24.

Вставте пропущене:

атмосферне повітря – життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, який являє собою ..., що знаходиться за межами жилих, виробничих та інших приміщень. Яке з тверджень відповідає чинному законодавству?

Питання 25.

Які нижчевказані нормативи у галузі охорони атмосферного повітря не встановлюються:

- 1) нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря;
- 2) нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарних джерел;
- 3) нормативи гранично допустимого впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел;
- 4) нормативи вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та впливу фізичних факторів пересувних джерел;
- 5) технологічні нормативи допустимого викиду забруднюючих речовин.
- 6) всі встановлюються.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Природні ресурси як комплексні об'єкти правового регулювання.
2. Проблеми предмету і методів природоресурсного права з позиції його комплексності.
3. Принципи природоресурсного права, їх зв'язок і відмінності з принципами суміжних галузей права, проблеми класифікації принципів.
4. Теоретичні проблеми співвідношення природоресурсного, екологічного та інших суміжних галузей права.
5. Концептуальні аспекти обґрунтування необхідності інтеграції поресурсних галузей права в межах природоресурсного та екологічного права.
6. Особливості формування системи природоресурсного права та зв'язок її структурних елементів з інститутами інших галузей права.
7. Джерела та форми природоресурсного права.
8. Дуалістичний характер джерел сучасного природоресурсного права.
9. Питання розширення джерельної бази природоресурсного права.
10. Проблемні питання конституційного підґрунтя природоресурсного права.
11. Природоресурсне законодавство як основоположне джерело сучасного природоресурсного права.
12. Об'єктивні та суб'єктивні передумови створення Природоресурсного кодексу України.
13. Особливості структури природоресурсного законодавства.
14. Локальний рівень джерел природоресурсного права.
15. Звичай і традиції як джерела природоресурсного права, їх розмежування.
16. Релігійні норми як чинники формування сучасного природоресурсного права.
17. Природні права як джерела природоресурсного права.
18. Визначення та атрибутивні ознаки права власності на природні ресурси.
19. Відмінність права власності на природні ресурси від інших видів речових прав власності, встановлюваних іншими галузями права.
20. Проблема розпорошеності норм, що врегульовують відносини власності на природні ресурси, в нормативно-правових актах різної галузевої належності.
21. Обмеження і обтяження права власності на природні ресурси.
22. Особливості самозахисту права власності на природні ресурси.
23. Віндикаційний позов у системі способів захисту права власності на природні ресурси.
24. Особливості негаторного позову при захисті прав власників природних ресурсів.
25. Позов про визнання права власності на природні ресурси.
26. Право природокористування як родова категорія природоресурсного права.
27. Концептуальні погляди на основні види природокористування та їх

співвідношення.

28. Теоретичні та практичні аспекти реалізації прав і обов'язків природокористувачів.

29. Підстави виникнення, зміни і припинення права природокористування.

30. Поняття і зміст управління в галузі використання природних ресурсів.

31. Загальна характеристика сучасних суб'єктів державного управління сферою природокористування.

32. Сучасні особливості формування системи органів державного управління природокористуванням.

33. Розмежування державного управління, державного контролю і нагляду у сфері природокористування.

34. Нормування та стандартизація у сфері використання та охорони природних ресурсів.

35. Моніторинг природних ресурсів.

36. Державні кадастри природних ресурсів як засоби державного управління природокористуванням.

37. Роль Червоної і Зеленої книг України у організації державного нагляду і контролю у сфері природокористування.

8. Методи навчання

1. Метод проблемного викладу.
2. Пояснювально-ілюстративний метод.
3. Репродуктивний метод.
4. Частково-пошуковий (евристичний) метод.
5. Дослідницький метод.

9. Форми контролю

Поточний контроль – усне та письмове опитування. Семестровий контроль – іспит.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	
T1	T2	100
50	50	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна результати складання	за
---------------------------	--	----

	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс дисципліни «Актуальні проблеми природоресурсного права» для ОКР «Магістр» денної форм навчання спеціальності 8.03040101 «Правознавство» магістерської програми «Екологічне право».

12. Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР). – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.
3. Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3852-XII (в редакції Закону від 8 лютого 2006 р. № 3404-IV) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 21. – Ст. 170.
4. Кодекс України про надра: Закон України від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 36. – Ст. 340.
5. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 24. – Ст. 189.
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 25–26. – Ст. 31.
7. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 3–4. – Ст. 27.
8. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – №№ 40–44. – Ст. 356.
9. Господарський Кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 18, № 19–20, № 21–22. – Ст. 144.
10. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13–14, № 15–16, № 17. – Ст. 112.
11. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27 лютого 1991 р. № 791а-XII // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). – 1991. – № 16. – Ст. 198.
12. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України

від 25 червня 1991 р. № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1991. – № 41. – Ст. 546.

13. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16 червня 1992 р. № 2456-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 34. – Ст. 502.

14. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 48. – Ст. 650.

15. Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2780-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 52. – Ст. 683.

16. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування: Закон України від 14 жовтня 1994 р. № 208/94-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1994. – № 46. – Ст. 411.

17. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 8 лютого 1995 р. № 39/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 12. – Ст. 81.

18. Про пестициди і агрохімікати: Закон України від 2 березня 1995 р. № 86/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 14. – Ст. 91.

19. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16 травня 1995 р. № 162/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 21. – Ст. 152.

20. Про поводження з радіоактивними відходами: Закон України від 30 червня 1995 р. № 255/95-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. – № 27. – Ст. 198.

21. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 47. – Ст. 256.

22. Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів: Закон України від 29 жовтня 1996 р. № 437 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 30. – Ст. 1065.

23. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1997. – № 24. – Ст. 170.

24. Про ратифікацію Угоди про проведення узгодженої політики в галузі транзиту нафти і нафтопродуктів магістральними трубопроводами: Закон України від 11 червня 1997 р. № 329 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1997. – № 31. – Ст. 197.

25. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1998. – № 35. – Ст. 237.

26. Про відходи: Закон України від 5 березня 1998 р. № 187/98-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1998. – № 36–37. – Ст. 242.

27. Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему: Закон України від 11 грудня 1998 р. № 309-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 4. – Ст. 33.

28. Про гідрометеорологічну діяльність: Закон України від 18 лютого 1999 р. № 443-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 16.

– Ст. 95.

29. Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортотополіс Трускавець»: Закон України від 18 березня 1999 р. № 514-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 18. – Ст. 139.

30. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 20–21. – Ст. 190.

31. Про рослинний світ: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 591-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 22–23. – Ст. 198.

32. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20 травня 1999 р. № 687-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. – № 31. – Ст. 246.

33. Про меліорацію земель: Закон України від 14 січня 2000 р. № 1389-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 11. – Ст. 90.

34. Про мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону: Закон України від 10 лютого 2000 р. № 1436-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 13. – Ст. 99.

35. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22 лютого 2000 р. № 1478-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 18. – Ст. 132.

36. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 р. № 1775-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 36. – Ст. 299.

37. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 8 червня 2000 р. № 1805-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 39. – Ст. 333.

38. Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки: Закон України від 21 вересня 2000 р. № 1989-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 47. – Ст. 405.

39. Про курорти: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2026-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 50. – Ст. 435.

40. Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів: Закон України від 22 березня 2001 р. № 2333-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 28. – Ст. 135.

41. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 21 червня 2001 р. № 2556-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2001. – № 48. – Ст. 252.

42. Про тваринний світ: Закон України від 13 грудня 2001 р. № 2894-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 14. – Ст. 97.

43. Про питну воду та питне водопостачання: Закон України від 10 січня 2002 р. № 2918-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 16. – Ст. 112.

44. Про Червону книгу України: Закон України від 7 лютого 2002 р. № 3055-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 30. – Ст. 201.

45. Про Генеральну схему планування території України: Закон України від 7 лютого 2002 р. № 3059-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 30. – Ст. 204.

46. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 6 лютого 2003 р. № 486-IV // Відомості Верховної Ради України

(ВВР). – 2003. – № 15. – Ст. 107.

47. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 962-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 39. – Ст. 349.

48. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 963-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 39. – Ст. 350.

49. Про ратифікацію Протоколу про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер 1992 року: Закон України від 9 липня 2003 р. № 1066-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – № 5. – Ст. 30.

50. Про екологічну мережу України: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1864-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – № 45. – Ст. 502.

51. Про карантин рослин (в редакції Закону України від 19 січня 2006 р. № 674-IV) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 28. – Ст. 212.

52. Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України від 21 лютого 2006 р. № 3447-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 27. – Ст. 230.

53. Про хімічні джерела струму: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3503-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 33. – Ст. 279.

54. Про ветеринарну медицину: Закон України (в редакції Закону від 16 листопада 2006 р. № 361-V) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 5–6. – Ст. 53.

55. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квітня 2007 р. № 877-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 29. – Ст. 389.

56. Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31 травня 2007 р. № 1103-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 35. – Ст. 484.

57. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань мисливського господарства, полювання та рибальства, охорони, використання і відтворення тваринного світу: Закон України від 21 січня 2010 р. № 1827-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 10. – Ст. 108.

58. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 34. – Ст. 343.

59. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 38. – Ст. 385.

60. Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року: Закон України від 24 травня 2012 р. № 4836-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 17. – Ст. 146.

61. Про аквакультуру: Закон України від 18 вересня 2012 р. № 5293-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 43. – Ст. 616.

62. Про ратифікацію Європейської конвенції про захист домашніх тварин: Закон України від 18 вересня 2013 р. № 578-VII // Відомості Верховної Ради

України (ВВР). – 2014. – № 20–21. – Ст. 734.

63. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2014. – № 13. – Ст. 222.

64. Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення: Декрет Кабінету Міністрів України від 8 квітня 1993 р. № 30-93 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1993. – № 23. – Ст. 247.

65. Про стандартизацію та сертифікацію: Декрет Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 р. № 46-93 // Урядовий кур'єр. – 1993. – 22 травня. .

66. Про заходи щодо підвищення ефективності управління підприємствами в галузі геології і розвідки надр: Указ Президента України від 14 червня 2000 р. № 802 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 25. – Ст. 1040.

67. Про заходи щодо забезпечення ефективного прогнозування повеней і паводків та ліквідації їх наслідків: Указ Президента України від 15 березня 2002 р. № 243 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 12. – Ст. 553.

68. Про заходи щодо забезпечення додержання законодавства у сфері надрокористування: Указ Президента України від 5 липня 2004 р. № 741 // Урядовий кур'єр. – 2004. – № 127.

69. Про невідкладні заходи у сфері збереження, відтворення та раціонального використання мисливських тварин: Указ Президента України від 23 травня 2005 р. № 837 // Урядовий кур'єр. – 2005. – № 105.

70. Про координатора заходів щодо виконання зобов'язань України за Рамковою конвенцією Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату та Кіотським протоколом до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату: Указ Президента України від 12 вересня 2005 р. № 1239 // Урядовий кур'єр. – 2005. – № 175.

71. Про Положення про Державну службу геології та надр України: Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 391 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1228.

72. Про затвердження Положення про Державне агентство України з управління зоною відчуження: Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 393 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1230.

73. Про Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 452/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1258.

74. Про Положення про Державне агентство водних ресурсів: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 453 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1259.

75. Про Положення про Державну екологічну інспекцію України: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 454 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1260.

76. Про Положення про Державне агентство лісових ресурсів: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 458 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1264.

77. Про Державну інспекцію сільського господарства України: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 459 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1265.

78. Про Державне агентство рибного господарства України: Указ Президента України від 16 квітня 2011 р. № 484 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 31. – Ст. 1324.
79. Про Міністерство аграрної політики та продовольства України: Указ Президента України від 23 квітня 2011 р. № 500 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 31. – Ст. 1326.
80. Про затвердження Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр від 5 травня 1997 р. № 432 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 19. – Ст. 104.
90. Про надання спеціальних дозволів на користування ділянками надр з метою геологічного вивчення та видобування стратегічно важливих корисних копалин: постанова Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 р. № 742 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 29. – Ст. 26.
91. Про затвердження Методики визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища або ділянки надр, що надаються у користування: постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1117 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 34. – Ст. 2279.
92. Про затвердження Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами: постанова Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2004 р. № 1374 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 42. – Ст. 2772.
93. Про затвердження Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами: постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 44. – Ст. 1783.
94. Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами: постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 45. – Ст. 1832.
95. Про затвердження переліків платних адміністративних послуг, які надаються Міністерством екології та природних ресурсів і Державною службою геології та надр: постанова Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 р. № 705 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 51. – Ст. 2037.
96. Про затвердження Порядку і правил проведення обов'язкового страхування майнових ризиків користувача надр під час дослідно-промислового і промислового видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ: постанова Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2013 р. № 980 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 11. – Ст. 361.
97. Про затвердження Порядку видачі дозволу на спеціальне використання водних біоресурсів за межами юрисдикції України або відмови в його видачі, переоформлення, видачі дубліката та анулювання зазначеного дозволу: постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 800 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 87. – Ст. 3213.
98. Про затвердження Порядку видачі дозволу на спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) або відмови в його видачі, переоформлення, видачі дубліката та анулювання зазначеного дозволу: постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 801 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 87. – Ст. 3214.

99. Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України: постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 393 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 71. – Ст. 1995.
100. Про затвердження Порядку ведення державного обліку і кадастру рослинного світу: постанова Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2006 р. № 195 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 8. – Ст. 452.
101. Про деякі питання реалізації Закону України «Про карантин рослин»: постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 705 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 37. – Ст. 1459.
102. Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання): постанова Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2012 р. № 1030 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 85. – Ст. 3466.
103. Про порядок ведення державного кадастру тваринного світу від 15 листопада 1994 р. № 772 // ЗП України. – 1995. – № 1. – Ст. 27.
104. Про затвердження Тимчасового порядку справляння плати за спеціальне використання диких тварин): постанова Кабінету Міністрів України від 25 січня 1996 р. № 123 // ЗП України. – 1996. – № 6. – Ст. 195.
105. Про затвердження Порядку видачі дозволу на ввезення на територію України тварин, продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів, патологічного матеріалу, ветеринарних препаратів, субстанцій, кормових добавок, преміксів та кормів: постанова Кабінету Міністрів України від 1 липня 2009 р. № 652 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 50. – Ст. 1679.
106. Про затвердження Порядку видачі дозволу на проведення заходів із залученням тварин): постанова Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2010 р. № 1175 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 98. – Ст. 3492.
107. Про затвердження Правил транспортування тварин: постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1402 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 8. – Ст. 294.
108. Про затвердження переліку найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин, викиди яких в атмосферне повітря підлягають регулюванню: постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2000 р. № 1291 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 49. – Ст. 2187.
109. Про затвердження Концепції зменшення обсягів викидів важких металів в атмосферне повітря: постанова Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1598 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 34. – Ст. 1444.
110. Про затвердження Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря: постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2001 р. № 1655 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 51. – Ст. 2274.
111. Про Порядок розроблення та затвердження нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря: постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 299 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 12. – Ст. 571.
112. Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів

стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря: постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 300 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 12. – Ст. 572.

113. Про затвердження Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців, які отримали такі дозволи): постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 302 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 12. – Ст. 574.

114. Про затвердження Порядку розроблення та затвердження нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та впливу фізичних факторів пересувних джерел забруднення атмосферного повітря: постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 303// Офіційний вісник України. – 2002. – № 12. – Ст. 575

115. Про затвердження Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ руд чорних металів (заліза, марганцю та хрому): наказ Державної комісії України по запасах корисних копалин при Міністерстві екології та природних ресурсів України від 18 жовтня 2002 р. № 155, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 листопада 2002 р. за № 881/7169 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 47. – Ст. 2178.

116. Про затвердження Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ будівельного й облицювального каменю: наказ Державної комісії України по запасах корисних копалин при Міністерстві екології та природних ресурсів України від 16 грудня 2002 р. № 199, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 січня 2003 р. за № 78/7399 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 6. – Ст. 261.

117. Про затвердження Інструкції із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ бурштину: наказ Державної комісії України по запасах корисних копалин при Міністерстві екології та природних ресурсів України від 10 лютого 2003 р. № 29, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25 лютого 2003 р. за № 155/7476 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 9. – Ст. 427.

118. Про затвердження Регламенту погодження Мінприроди України надання надр у користування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 26 липня 2011 р. № 262, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29 липня 2011 р. за № 932/19670 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 57. – Ст. 2323.

119. Про затвердження Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 29 серпня 2011 р. № 303, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 19 вересня 2011 р. за № 1097/19835 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 73. – Ст. 2766.

120. Про затвердження Положення про проведення державної експертизи звітів щодо результатів геологічного вивчення надр, а також інших геологічних матеріалів: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 11 березня 2013 р. № 95, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28

березня 2013 р. за № 513/23045 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 25. – Ст. 855.

121. Про затвердження Положення про проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 11 березня 2013 р. № 96, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 березня 2013 р. за № 500/23032 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 25. – Ст. 856.

122. Про затвердження Порядку обліку робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14 червня 2013 р. № 262, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 липня 2013 р. за № 1156/23688 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 60. – Ст. 2158.

123. Про затвердження Інструкції з оформлення Державною службою екології та надр України матеріалів про адміністративні правопорушення та накладення адміністративних стягнень: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14 серпня 2013 р. № 347, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 жовтня 2013 р. за № 1752/24284 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 83. – Ст. 310.

124. Про затвердження Порядку зменшення спеціально уповноваженими державними органами виконавчої влади лімітів забору, використання води та скидання забруднюючих речовин у разі настання маловоддя: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 30 березня 2001 р. № 133/62, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11 квітня 2001 р. за № 331/5522 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 15. – Ст. 676.

125. Про затвердження Положення про стадії геологорозвідувальних робіт на підземні води (гідрогеологічні роботи): наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 16 липня 2001 р. № 95, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 липня 2001 р. за № 648/5839 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 31. – Ст. 1445.

126. Про затвердження Переліку речовин, які входять до «твердих речовин» та «вуглеводнів» і за викиди яких справляється збір: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 14 березня 2002 р. № 104, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 р. за № 322/6610 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 14. – Ст. 775.

127. Про затвердження Структури, змісту і порядку ведення паспорта водно-болотного угіддя міжнародного значення: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 27 грудня 2003 р. № 524, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20 січня 2003 р. за № 40/7361 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 165.

128. Про затвердження Змін до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 30 червня 2011 р. № 220, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15 липня 2011 р. за № 881/19619 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 58. – Ст. 2331.

129. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності із здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними

відходами: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 4 листопада 2011 р. № 433, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2011 р. за № 1549/20287 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 2. – Ст. 58.

130. Про затвердження Порядку контролю за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності із здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 4 листопада 2011 р. № 434, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2011 р. за № 1548/20286 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 2. – Ст. 59.

131. Про затвердження Порядку розроблення та встановлення режимів роботи водосховищ комплексного призначення, водогосподарських систем і каналів: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 7 лютого 2012 р. № 46, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 березня 2012 р. за № 393/20706 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 24. – Ст. 935.

132. Про затвердження Порядку централізованого обліку видобутку нафти, природного газу, газового конденсату, супутньої пластової води, а також закачки в пласти води та газу: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства фінансів України від 22 жовтня 2012 р. № 538/1109, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2012 р. за № 2084/22396 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 98. – Ст. 3979.

133. Про затвердження Положення про проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 11 березня 2013 р. № 96, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 березня 2013 р. за № 500/23032 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 25. – Ст. 856.

134. Про затвердження Порядку розроблення паспорта водного об'єкта: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 18 березня 2013 р. № 99, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18 травня 2013 р. за № 775/23307 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 42. – Ст. 1517.

135. Про затвердження Методики визначення розміру плати за надані в оренду водні об'єкти: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 28 травня 2013 р. № 236, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 17 червня 2013 р. за № 986/23518 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 49. – Ст. 1778.

136. Про затвердження Порядку визначення вартості та надання платних послуг бюджетними установами, що належать до сфери управління Державного агентства водних ресурсів України, та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України від 25 грудня 2013 р. № 544/1561/1130, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25 січня 2014 р. за № 163/24940 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 13. – Ст. 414.

137. Про затвердження Інструкції щодо застосування порядку встановлення лімітів використання диких тварин, віднесених до природних ресурсів загальнодержавного значення: наказ Мінекобезпеки України від 26 травня 1999 р. № 116, зареєстрований у Мін'юсті України 30 липня 1999 р. за №

518/3811 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 31. – Ст. 181.

138. Про затвердження Правил використання диких тварин з метою отримання продуктів їх життєдіяльності: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 26 вересня 2011 р. № 337, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12 жовтня 2011 р. за № 1180/19918 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 81. – Ст. 2992.

139. Про затвердження Порядку державного обліку рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 9 жовтня 2012 р. № 486, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 5 грудня 2012 р. за № 2031/22343 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 3. – Ст. 87.

140. Про встановлення норм відстрілу інших мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду у сезон полювання 2014/2015 років: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 30 травня 2014 р. № 181, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12 червня 2014 р. за № 615/25392 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 50. – Ст. 1320.

141. Про затвердження Інструкції про порядок установлення нормативів спеціального використання природних рослинних ресурсів: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 12 лютого 2002 р. № 61, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2002 р. за № 202/6490 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 10. – Ст. 491.

142. Про затвердження Порядку визначення величин фонових концентрацій забруднювальних речовин в атмосферному повітрі: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 30 липня 2001 р. № 286, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2001 р. за № 700/5891 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 33. – Ст. 1575.

143. Про затвердження Інструкції про порядок та критерії взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10 травня 2002 р. № 177, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22 травня 2002 р. за № 445/6733 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 22. – Ст. 1074.

Нормативні документи (стандарти)

1. Охрана природы. Земли. Классификация нарушенных земель для рекультивации : ГОСТ 17.5.1.02-85 : постановление Государственного комитета СССР по стандартам от 16 июля 1985 г. № 2228 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v2228400-85>.

2. Земли. Термины и определения : ГОСТ 26640-85 (СТ СЭВ 4472-84) постановление Государственного комитета СССР по стандартам от 28 октября 1985 г. № 3453 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v3453400-85>.

3. Охрана природы. Земли. Классификация малопродуктивных угодий

для землеуладання: ГОСТ 17.5.1.06-84 : постановление Государственного комитета СССР по стандартам от 27 апреля 1984 г. № 1501 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v1501400-84>.

Судова практика

1. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 7 // Вісник Верховного суду України. – 2004. – № 6. – Стор. 22.

2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 92, пункту 6 розділу Х «Перехідні положення» Земельного кодексу України (справа про постійне користування земельними ділянками) від 22 вересня 2005 р. № 5-рп/2005 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 39. – Ст. 2490.

3. Про деякі питання практики розгляду справ у спорах, що виникають із земельних відносин: постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17 травня 2011 р. № 6 // Вісник господарського судочинства. – 2011. – № 3. – Стор. 6.

4. Земельні ділянки : Законодавство. Роз'яснення. Судова практика // Бюлетень законодавства і юридичною практики. – 2008. – № 12. – 416 с.

5. Практика розгляду судами земельних спорів, 2009 [Текст] / ред. С. Демченко // Бюлетень законодавства і юридичної практики. – 2010. – № 5. – 348 с.

Навчальна та навчально-методична література:

1. Природноресурсове право України : Навч. посіб. / За ред. І.І. Каракаша. – К. : Істина, 2005. – 376 с.

2. Екологічне право : [підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / за ред. А.П. Гетьмана. – Х. : Право, 2013. – 432 с.

3. Екологічне право України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Каракаша І.І. – Одеса : Фенікс, 2012. – 788 с.

4. Екологічне право України. Академічний курс: Підручник. – Друге видання / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. – 720 с.

5. Екологічне право України : навч. посіб. / Н.Р. Кобецька. – 2 вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 352 с.

6. Право довкілля (екологічне право) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П.Д. Пилипенко, В.І. Федорович, М.Я. Вашишин [та ін.] ; за ред. П.Д. Пилипенка. – К. : Ін Юре, 2010. – 401 с.

7. Ковтун О.М. Правова охорона територій та об'єктів природно-заповідного фонду України: навч. посібник / О.М. Ковтун. – Прецедент, 2010. – 229 с.

8. Екологічні та природоресурсні податки і збори: Науково-практичний коментар до розділів VIII, X, XI, XIII, XVI, XVII Податкового кодексу України /

І.М. Козьяков, С.В. Кузнецова, Н.Р. Малишева, Р.І. Мірошніченко, Т.О. Третяк; відповідальний редактор Н.Р. Малишева. – К. : Алерта, 2011. – 358 с.

9. Экологическое право : учеб. пособие / С.А. Балашенко [и др.] ; под ред. Т.И. Макаровой, В.Е. Лизгаро. – Минск : Изд. Центр БГУ, 2008. – 495 с.

10. Экологическое право : учебник / О.И. Крассов. – 2-е изд., пересмотр. – М. : Норма, 2008. – 672 с.

11. Экологическое право России : учебник / А.П. Анисимов, А.Я. Рыженков, А.Е. Черноморец. – М. Высшее образование, Юрайт-Издат, 2009. – 504 с.

12. Ефимова Е.И. Экологическое право России: Библиография (1958–2004 гг.): Учебное пособие для вузов / Под ред. проф. А.К. Голиченкова. – М. : Издательский дом «Городец», 2007. – 432 с.

13. Науково-практичний коментар Водного кодексу України / за заг. ред. Н.Р. Кобецької. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 358 с.

14. Науково-практичний коментар Лісового кодексу України / за заг. ред. Г.І. Балюк. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 368 с.

Спеціальна література:

1. Андрейцев В.І. Екологічне право і законодавство суверенної України: проблеми реалізації державної екологічної політики [текст]: / В.І. Андрейцев. – Д. : Національний гірничий університет, 2011. – 373 с.

2. Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку: монографія / А.П. Гетьман, А.К. Соколова, Г.В. Анісімова та ін. ; за ред. А.П. Гетьмана. – Х. : Право, 2014. – 784 с.

3. Філатова В.К. Правові засади геологічного вивчення надр в Україні / В.К. Філатова, Т.М. Шульга. – Х. : Видавництво «ФІНН», 2011. – 144 с.

4. Шеховцов В.В. Правове регулювання права приватної власності на об'єкти тваринного світу в Україні / За наук. ред. проф. А.П. Гетьмана: Монографія / В.В. Шеховцов. – Х. : Видавництво «ФІНН», 2011. – 200 с.

5. Высторобец Е.А. Экологическое право – мотивации в международном сотрудничестве / Е.А. Высторобец [предисл. Ю.Е. Винокурова]. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Наука, 2006. – 383 с.

6. Брославский Л.И. Ответственность за окружающую среду и возмещение экологического вреда: законы и реалии России, США и Евросоюза: Монография. – М. : ИНФРА-М, 2014. – 229 с.

7. Гетьман А.П. Правовые проблемы экологической политики Европейского Союза и Украины: монография / А.П. Гетьман, В.И. Лозо. – Х. : Право, 2014. – 280 с.

8. Комарницький В.М. Право спеціального природокористування: монографія. Луганськ. – 2011. – 424 с.

9. Никишин В.В. Судебный прецедент как источник экологического права Европейского Союза и России: сравнительно-правовой анализ: монография / отв. ред. О.Л. Дубовик. – М. : Юрлитинформ, 2012. – 256 с.

Дисертації та автореферати:

1. Барабаш Н.П. Правовий режим земель, наданих для користування надрами: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Н.П. Барабаш; Нац. ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». – 2012. – 236 с.
2. Балюк Г.І. Проблеми формування та становлення ядерного права України: Дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.06 / Г.І. Балюк; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2000. – 372 с.
3. Басай О.В. Правовий режим рослинного світу України: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / О.В. Басай; Прикарпатський національний ун-т ім. В. Стефаника. – К., 2009. – 214 с.
4. Валевська О.А. Правова охорона довкілля та природних ресурсів Азово-Чорноморського басейну: Автореф. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / О.А. Валевська; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2009. – 20 с.
5. Вітовська І.В. Правове регулювання використання природних ресурсів виключної (морської) економічної зони України: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2004. – 168 с.
6. Волик М.П. Правове регулювання полювання в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Одеський державний ун-т ім. І.І. Мечникова. – 1997. – 171 с.
7. Гордеев В.І. Правові питання використання та охорони малих річок в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Українська державна юридична академія. – 1994. – 222 с.
8. Григор'єва Т.В. Правове регулювання використання й охорони водних живих ресурсів: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2005. – 188 с.
9. Джуган В.О. Правове регулювання використання та охорони вод в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук / В. О. Джуган; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2009. – 19 с.
10. Завгородня В.М. Майнова відповідальність за порушення лісового законодавства: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / В.М. Завгородня; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К., 2003. – 180 с.
11. Кирєєва І.В. Загальні засади припинення прав громадян щодо природних об'єктів: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / І.В. Кирєєва; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2008. – 193 с.
12. Кірін Р.С. Правове забезпечення видобування корисних копалин: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Р.С. Кірін; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2007. – 241 с.
13. Локтева Н.В. Правове регулювання комплексного використання водних ресурсів Дніпровського басейну: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Н.В. Локтева; Одеська національна юридична академія. – К., 2007. – 216 с.
14. Марич Х.М. Правовий режим національних природних парків України (на матеріалах Карпатського регіону України): Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Х.М. Марич; Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника. – К., 2007. – 180 с.
15. Медведева Н.П. Правові засади гірничої концесії: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Н.П. Медведева; Київський національний ун-т ім. Тараса

Шевченка. – К., 2009. – 216 с.

16. Мельник П.В. Правова охорона лісів Карпатського регіону України: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Н.В. Мельник; Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. – К., 2002. – 195 с.

17. Мендик Л.В. Відповідальність за порушення лісового законодавства: автореф. ... дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.06 / Л.В. Мендик; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2009. – 20 с.

18. Непийвода В.П. Правове регулювання суспільних відносин щодо лісів у контексті сталого розвитку: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / В.П. Непийвода; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К., 2006. – 223 с.

19. Олійник О.М. Правове регулювання охорони надр за законодавством України: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / О.М. Олійник; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К., 2010. – 222 с.

20. Роговенко О.В. Правовий режим прибережної смуги морів: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / О.В. Роговенко; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2012. – 204 с.

21. Семенець О.С. Правове регулювання використання природних ресурсів для туризму в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / О.С. Семенець; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2012. – 223 с.

22. Соколова А.К. Теоретичні засади становлення та розвитку флористичного права України: Дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.06 / Національний ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». – 2013. – 382 с.

23. Соколова А.К. Теоретичні засади становлення та розвитку флористичного права України [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.06 / Соколова Алла Костянтинівна ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». – Х., 2013. – 37 с.

24. Ткаченко О.М. Право користування курортними, лікувально-оздоровчими та рекреаційними зонами : автореф. ... дис. канд. юрид. наук: 12.00.06 / О.М. Ткаченко; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого . – Х., 1999. – 16 с.

25. Томин О.О. Правове регулювання мисливства та полювання в Україні (на матеріалах Карпатського регіону): автореф. дис. ... канд. юрид. наук / О.О. Томин; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2009. – 20 с.

26. Труфан І.В. Правовий режим малих річок в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / І.В. Труфан; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2005. – 187 с.

27. Філатова В.К. Правове регулювання геологічного вивчення надр: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / В.К. Філатова; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2008. – 187 с.

28. Хохлова І.В. Правове регулювання припинення права надрокористування в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Національний аграрний ун-т України. – К., 2008. – 19 с.

29. Черкашина М.К. Юридичні гарантії права природокористування: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / М.К. Черкашина; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2008. – 216 с.
30. Чорноус О.В. Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів виключної (морської) економічної зони України: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06/ НАН України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – 2006. – 197 с.
31. Чумаченко І.Є. Правове регулювання державного контролю за використанням та охороною водних об'єктів в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Національний ун-т «Одеська юридична академія». – 2012. – 211 с.
32. Шем'яков О.П. Правове регулювання використання та охорони надр [Текст] : Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2002. – 19 с.
33. Шеховцов В.В. Право приватної власності на об'єкти тваринного світу: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – 2009. – 204 с.
34. Шмигова О.М. Правове регулювання рекреаційного природокористування в Україні та інших державах: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2010. – 243 с.
35. Юрчишин Н.Г. Реалізація права приватної власності на ліси в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Н.Г. Юрчишин; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – 2009.
36. Юрчишин Н.Г. Реалізація права приватної власності на ліси в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Н.Г. Юрчишин; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2009. – 16 с.
37. Яремач З.В. Правове регулювання ведення державних кадастрів природних ресурсів: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / З.В. Яремач; Національний ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2009. – 198 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://www.rada.gov.ua>).
2. Офіційне Інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>).
3. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс органів виконавчої влади України (<http://www.kmu.gov.ua>).
4. Верховний Суд України (<http://www.scourt.gov.ua>).
5. Вищий господарський суд України (<http://www.arbitr.gov.ua>).
6. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України (<http://www.mo.gov.ua>).
7. Головне державне об'єднання правової інформації та пропаганди правових знань Міністерства юстиції України (<http://www.gdo.kiev.ua>).
8. Інформаційний центр Міністерства юстиції України (<http://www.iinformjust.kiev.ua>).
9. Бібліотека Верховної Ради України (<http://www.rada.kiev.ua>).

10. Державна науково-технічна бібліотека України (<http://www.gntb.nt.org>).
11. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» (<http://www.ukma.kiev.ua>).
12. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).
13. Ресурси українського Інтернету на правову тематику (<http://www.lawukraine.com>).

ПЕРЕЛІК СТАНДАРТІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ

ISO 9001:2008 Quality management systems. Requirements (Системи менеджменту якості. Вимоги)

ISO 10015:1999 Quality management. Guidelines for training (Менеджмент якості. Керівництво по навчанню)

ISO 15489-1:2001 Information and documentation. Records management. Part 1: General (Інформація і документація. Управління записами)

OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems. Requirements (Системи менеджменту безпеки і охорони здоров'я. Вимоги)

ISO 26000:2010 Guidance on social responsibility (Керівництво по соціальній відповідальності)

ДСТУ ISO 9001:2009 Системи управління якістю. Вимоги

ДСТУ 2732:2004 Діловодство та архівна справа. Терміни і визначення понять

ДСТУ 4163-2003 Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів

ГОСТ 17.0.0.02-79 Охрана природы. Метрологическое обеспечение контроля загрязненности атмосферы, поверхностных вод и почвы. Основные положения.